

dalje kakor do 3 leta, ker ponehava nesnost in kokoš ne plača več prehrane. S 110 do 120 jajčki nam plača kokoš vse stroške krme. Kar znese preko tega števila jajčk, lahko računamo kot dobiček. Prišteti je temu še izkupiček za kokoš samo.

Največji hasek nam dajo putke iz zgodnjih gnezd, ki so navadno dobre zimske jajčarice.

Kurnik.

Prostoren, zračen, suh, svetel in snažen mora biti. To je predpogoj za dobro uspevanje kuretine. Vzrok mnogih bolezni je zadohel, vlažen in nesnažen kurnik. Za sedenje je potrebno, da namestimo dovolj močne okrogle droge in sicer ne previsoke in ne drug nad drugim. Gnoj odstranimo redno, od časa do časa polijemo in odrgnemo droge in lesene del kurnika z vrelin lugom, da se s tem uniči mrčes. Vsaj enkrat na leto pa razkužimo kurnik z apnenim beležem, kateremu primešamo kraolin. Snaga v kurniku je eden glavnih pripomočkov k uspešni in dobičkanosni reji perutnine.

Kurnik ne sme biti v vročih poletnih mesecih soparen — v zimskem času pa tako hladen, da kuretna ozebe. Če perutnina nima iz kateregakoli vzroka pravega počitka in če prezeba, ne uspeva. Mrzel kurnik opazimo ali sicer zadostno zavarujemo pred mrazom. Kokoši, ki prezebavajo, ne neso.

Tudi pozimi morajo kokoši imeti zadosti velik pred vetrom zavarovan prostor, kjer se lahko gibajo in brskajo ter imajo priliko, da se kopljejo v pesku. V hudem mrazu in sneženem mežu pa putk ne spuščamo na prosto.

Kokošjereja je gospodinja vir lepih dohodkov. Predvsem pa je važno, da goje le čistokrvne živali dobre pasme in domače vzreje ter jim posveča potrebno paznjo, saj jo dobi bogato plačano.

Gospodinjstvo-nadaljevalna šola v Obrežu. Na tej šoli se je zaključil pouk dne 26. sveč. Ni bilo letos razstave, ker sta bili lansko leto

dve in ker so hoteli dekleta došle k zaključni prireditvi tudi pogostiti. Tega pa ne bi mogla — tako so povedala — če bi bila v učnih prostorih razstava. Imel sem srečo, da sem bil tudi jaz povabljen na zaključno slovesnost. Ob tej priliki sem se tako navdušil za kmetijsko- in gospodinjstvo-nadaljevalne šole, da moram o njih na vsak način nekaj napisati za »Gospodarja«. Saj še menda mnogi ne vedo, kaj se odrasla dekleta v teh šolah učijo. Voditeljica šole s. Vitoslava Hanželič je natančno poročala, kaj so delale 28 dni. Vršila sta se pravzaprav dva vzporedna tečaja z 12 gojenkami. Vsak je imel pouk 28 dni po 8 učnih ur. Kuhanje, gospodinjstvo, vrčarstvo, življoznanstvo, vzgojeslovje in še več tega — vsega si nisem mogel zapomniti — je poučevala s. Vitoslava Hanželič, šivanje, ročna dela itd. pa s. Liberija Plazar. Nauk o krščanskem življenju je poučeval središki kaplan g. A. Stakne v obeh tečajih skupno 26 ur. Vsi trije, ki so poučevali, zatrjujejo, da so dekleta z največjim zanimanjem sledila pouku. Večina deklet ni zamudila niti ure pouka, čeprav je bila pot dostikrat silno slaba. Zato tudi uspeh ni izostal, kar so pokazali nastopi deklet samih. Šest jih je nastopilo s tako sigurnostjo, da bi je ne pričakovali od kmetijskega dekleta. Vmes pa je prepevalo 24 mladih grl prelepe narodne pesmi. Zelo veliko so morale peti pri svojem delu v kuhinji in pri šivanju, da znajo tako dolgo vrsto pesmi. Razumel sem, zakaj so jo s takim veseljem mahale s svojimi cekri v šolo te velike šolarke. Tam v Obrežu je bilo pač prijetno, da menda nikjer več ne bo tako. Ob koncu so se gojenke zahvalile vsem, ki so jim pripomogli do te šole, nato so vse navzoče pogostile ter tako tudi praktično pokazale, kaj da znajo. Vsi navzoči, zlasti starši deklet, so bili z uspehi šole izredno zadovoljni. Videli so, kako dobro je bil porabljen čas, ko so hodila dekleta v šolo in rekli so, da hočejo dati še ostale hčerke v gospodinjstvo šolo, da se kaj naučijo. Kr. banska uprava, ki organizira in kmetijsko- in gospodinjstvo-nadaljevalno šolstvo, s tem kmetiskemu stanu res mnogo koristi. O tem sem se enkrat do dobra pripravil.

Tinje na Pohorju. Dne 15. februarja tega leta je bil zaključek gospodinjstvo-nadaljevalne šole v Tinju na Pohorju. Tečaj je trajal

čez tri meseca in se ga je udeleževalo 15 kmetijskih deklet do konca, vključno nekaterim besedam. Zaključek sam je bil zelo iskren in v veselje vsem, kakor dekletom, tako tudi gg. učiteljicam, ki so poučevale na tečaju. Za konec so dekleta priredila znano igro »Pri gospodju«, ki je pri ljudeh vzbujala ogromno poučnega smeha.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo, dne 16. marca se zaključil trimesečni gospodinjstveni tečaj, ki ga vodijo tukajšnje šolske sestre. Sklep tečaja bo združen s razstavo ročnih del in kuharskih umetnosti naših mladih bodočih gospodinj.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 6. marca 1931 je bilo pripeljanih 189 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 125 do 135 Din, 7—9 tednov stari 180 do 250 Din, 3—4 mesece stari 280 do 350 Din, 5—7 mesecev star 400 do 500 Din, 8—10 mesecev stari 550 do 600 Din, 1 leto 900 do 1100 Din, 1 kg žive teže 8—9 Din, 1 kg mrtve teže 10—12 Din. Prodanih je bilo 49 komadov.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 7. marca 1931 so pripeljali špeharji na 104 vozeh 321 komadov zaklanih svinj, kmetje 1 voz sena in 4 slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 22 Din, slanina 13 do 17, seno 80 do 90, slama 50 do 55. Pšenica 2, ječmen 150, oves 125, koruza 150, ajda 125, ajdovo pšeno 450 do 5, prosa 175, fižol 150 do 2. Kokoš 30 do 45, piščanci 35 do 75, raca 30 do 75, gos 60 do 70, puran 50 do 70. Česen 15, čebula 250 do 3, jabolka 5 do 10, suhe slive 10 do 12, mleko 2 do 3, surovo maslo 32 do 36 Din, med 12 do 20.

*

Prisilno delo v ruskih lesovih.

V lesove pošilja sovjetska oblast na stotisoče ljudi iz števila »razrednih vragov«. Te so sklenili boljševiki pri korenini iztrgati iz komunistične ruske domovne. Zapreti nepokorno Rusijo

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbe za deca.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

prangerjem eno, siloviti Guzaj drugo, in vendar je sedaj zadoščeno obema!

Sejem na Hrvaškem.

Guzaju so bili kraji preko Sotle ravno tako tuji ter neznani, kakor n. pr. Amerika. Ker je služboval nekaj let v Dalmaciji, je znal hrvatski, a kje je bila Dalmacija in kje hrvatsko Zagorje! Uverjen je bil, da je hrvaški sosed v vsakem oziru daleč za Štajersko in baš radi tega si je obetal na tamošnjih sejmihi pred nastopom zime prav obilno denarno ter blagovno žetev. Navajen je bil uspehov in niti na misel mu ni prišlo, da bi mu znalo tu in tam vendar le spodleteti. Stavljal je preveč upanja vase in liki jeklo trdno svojo organizacijo ter podcenjeval Hrvate. Po izpraševanju ter temeljitem posvetovanju s tovariši se je odločil, da se bo lotil velikega sejma v Deseniču na godovni dan sv. Terezije 15. oktobra. Desenič ni daleč od meje in ima s slovensko sosedo zelo ugodno cestno zvezo preko Sotle pri Miljani na Imeno, Podčetrtok in v Olimske šu-

me, kjer se je razprostiralo Guzajevo kraljestvo. Vsi guzajci so bili za to, da se ponovi na hrvatskem sejmu način žepne tatvine ter drznega trgovanja denarja kar iz rok, kakor se jim je tako zlahka posrečilo ter sijajno obneslo na svetogorskem sejmišču. Na Terezijevo v Deseniču ni bilo treba storiti nič drugega, nego izvesti še enkrat že posrečeno žeparsko ter roparsko vajo. Tatovi ter roparji bodo šli peš preko Sotle in po cesti kar naravnost na deseniško sejmišče; glavar jim bo sledil na koleslju do krčme pred Deseničem in bo prišel nadzirat tolovaško delo k nogam, ko bo barantija na vrhuncu krog desete ure predpoldne. Dan pohoda je bil določen na 15. oktober zgodaj zjutraj. Guzajci kot mešetarji z leskovkami v rokah, glavar v ulogi štajerskega prekupca, ki govori kot večletni mejaš, tudi zagorščino.

Po dogovoru je izpregel Guzaj v gostilni pri muzikantih Juračkih pred tolikokrat opevanim in zgodovinsko opisanim deseniškim gradom, katerega nazivajo Zagorci »Naš Tabor«. Grad je

v ječe, to je nesmiselno. Ječe niso narejene za ljudi take vrste. Tam bi jih morali na državne stroške hraniti. Postreliti vse bi bilo težko, ker bi morali postreliti nekaj milijonov ljudi. Po sovjetski socijalni statistiki je v Rusiji samih »kulakov« okrog devet milijonov. Poleg »kulakov« pa je še precej duhovnikov, profesorjev, inženjerjev, bivših veleposestnikov in raznih drugih »buržujev«. Zato so sovjeti iztuhali, da je prisilno delo v lesovih zelo primerno za vse njihove nasprotnike. Ti sovražniki sovjetov morajo delati za sovjetsko oblast; ker jih slabo hranijo, slabo oblačijo, zato pri hudem mrazu in vsled silnih naporov zelo boleajo, naglo umirajo ter tako delajo prosta mesta za vedno nove žrtve komunističnih tiranov. Saj še ni dolgo, ko so listi poročali o tisočih teli nesrečnežev, ki so umrli v zadnjem času!

Kako se vrši prisilno delo v lesovih? Po poročilih ubežnikov se dela po trojkah, to je tri osebe skupaj. Taki trojki se naloži dnevno delo: gotovo število dreves (okrog 105) podreti, odsekati veje in jih zložiti na kupe. Redko se zgodi, da trojka izvrši naloženo dnevno delo. In ako ga po dnevi ne izvrši, se delo raztegne na noč. In drugi dan se zopet začne novo delo in tako gre dalje naprej. Ker ni vprežne živine, da bi vlačila bruna, vlačijo in valé ista k prisilnemu delu obsojeni ljudje. »Kone moramo krmiti, a teh dvonogih goved ne znamo, kam bi jih dejali, če bi ne bilo tega dela v gozdovih,« se je izrazil nek nadzornik, ki vodi ta dela.

Kazni, ki so jih izmislili čekisti za navidezne krivce pri delu, presegajo vsako domišljijo. Najbolj navadna kazen je pretepanje s palicami, druga je v tem, da ubogo žrtev slečejo in jo po noči privežejo k drevesu. Ako kak kaznjenec zopet stori novo krivdo, ga popolnoma slečejo in ga za celo noč zapro v hladno ječo, kjer z vodo polijejo tla. In še eno kazen so izmislili rdeči tringoi. Obsojenec mora do vratu v vodi vleči po vodi hlode in jih nazadnje privleči do brega. To delo nadzorujejo

posebni čekisti v čolnih. Ako nesrečnež ne dela po volji čekistov, ga takoj udarijo z bičem po glavi ali po licu.

Tako se seka in spravlja sovjetski les, zato ima lahko tako nizko ceno, ker je trud delavcev brezplačen. Amerika je prepovedala uvoz ruskega lesa, »krščanska Evropa« pa seveda kupuje ta les in je tako kriva, da bodo še nove čete ruskih kmetov izgubila zdravje in življenje pri napornem prisilnem delu. In še nekaj! Socijaldemokrati in komunisti zahtevajo navadno povsod osem- ali sedemurno dnevno delo. Kako opravičujejo ti »človekoljubi« svoje ruske somišljenike, ki pri slabi hrani in napornem prisilnem delu cel dan in še v noč mučijo svoje delavske žrtve? O tem ne bomo dobili odgovora. A. K.

*

DRUŠTVENE VESTI

Spuhlja pri Ptuj. Ustanovili smo si novo Prosvetno društvo, čegar pravila so bila rešena od banske uprave v Ljubljani dne 26. avgusta 1930. Občni zbor se je vršil dne 25. januarja 1931. Ustanovili smo tudi kolesarski odsek za Spuhljo in okolico pod okriljem našega Prosvetnega društva, kateremu načeljuje Josip Bolcar, pos. sin iz Spuhlje. Kolesarski odsek ima nalogo, da naše fante in dekleta odvrta od slabe družbe, od gostilne in kar je največja poguba tukajšnje mladine, od plesa. Fantje in dekleta, pridružite se našemu novoustanovljenemu kolesarskemu odseku, da bomo skupno poleteli na izlete ter se bomo skupno veselili v poštenih družbi.

Ljutomer. Tukajšnje prosvetno društvo priredi na praznik sv. Jožeta, dne 19. marca tega leta popoldne v Katoliškem domu tombolo. Glavni dobiček je vreča moke. Vseh lepih dobitkov pa je nad 250. Cena tombolski karti samo 2 Din. K mnogostevilni udeležbi vabi odbor.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vprizori sedaj v postnem času ob nedeljah, dne 15., 22. in 29. marca v Katoliškem domu

ob pol 4. uri popoldne krasno zgodovinsko igrano 4. dejanje iz časa Neronovega preganjanja kristjanov »Quo vadis?« (Kam greš?). To je dramatisacija znanega romana poljskega pisatelja Henrika Sinkijeviča. Igra je gotovo ena izmed najlepših rimskih iger in si jo je vredno ogledati. Na odru nastopi nad 50 oseb. Vjudno vabimo vse domačine in tudi druge iz bližnje in daljnje sosesčine. Predstava traja od pol štirih do pol osmih zvečer. Dne 15. marca je predstava za domačine, dne 22. in 29. marca pa za goste, ki pridejo od blizu in od daleč.

Dramlje. Tudi mi se gibljemo, ker nočemo zaostajati za drugimi. Igre prirejamo redno vsak mesec. Zadnjo zelo ganljivo igrano »Bele vrtnice« smo priredili na pustno nedeljo pod vodstvom g. Milka Savelli. Za prihodnji mesec pa se predvidevata kar dve: »Pri Brodnikovi« in »Domen«; vodi gđc. učiteljica Julka Kincel.

*

Knjige.

»Kvišku zdaj dežela vsa.« Pod tem naslovom je izšla knjižica, ki ji je predmet »beseda o katoliški akciji«. Z živahno in poljudno besedo tolmači razmere, ki danes vladajo v človeški družbi, pri posameznih narodih, osobito v naši domovini. V ta tok časa, v ta uživanju vdani, napol popoganzjeni svet je zaklical in kliče še vedno sv. Oče iz Rima: Katoliška akcija! Posebnost in bistvo te akcije je v tem, da za ohranitev vere in za uveljavljanje pravic vere in Cerkve v javnosti delajo ne samo duhovniki, ampak tudi laiki (neduhovniki). Knjižica obširno odgovarja z ozirom na vse panoge zasebnega in javnega življenja na vevlažni vprašanji: Kako in kaj delati. Knjižica stane 20 Din ter se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

»Domači živinozdravnik« je naslov zelo obsežne, vsebinsko visoko vredne knjige, ki jo je v prav trpežni in okusni opremi izdala založba Umetne propagande v Ljubljani (odpravnštvo v Loki pri Zidanem mostu). Največje, najskrbnejše paznje potrebno premoženje velikega ali malega gospodarja je njegova živina, kateri mora posvečati vso svojo skrb in paziti na njeno zdravje. Zato je z opravi-

še danes prav dobro ohranjen, na nižjem gričku in je zibelka zagorske junakinje ter mučenice Veronike Deseniške. Od Juračkov je lep pogled na gradišče, ki zre ter se smehlja po selu Desenič in mični okolici.

Roparski glavar ni povpraševal, kako in kaj je z gradiščem na gričku, ampak je kresal kar peš od krčme navzdol, enkrat navkreber in že je bil v lepo ležečem Deseniču ter tudi pri sejmišču, kjer je bil šunder, dirindaj, krik ter vik, kakor bi barantali za konjska kljuseta sami cigani. Preril se je komaj skozi uho, razrival kričečo množico in že bolj proti sredini se mu je nudil prizor, kateremu ni bil priča nikdar poprej. Kar groza ga je spreletela po hrbtu. V zemljo so bili zasajeni trije prav debeli koli eden za drugim in ob nje privezani trije guzajci za roke in noge, da se nobeden niti ganiti ni mogel. Vsak od mimoidočih je potegnil s palico po privezanem, koder je pač padlo. Priča tej ljudski osveti so bili orožniki in občinski pandur je še celo stražil kaznjence, da bi nobeden ne utekel. Kako žalost-

na prikazen so bili njegovi tovariši! Gologlavi, miloprosecih pogledov so prenašali molče neusmiljene udarce, ki so deževali nanje, sedaj redkeje, zopet bolj pogostoma, kakoršen je bil pač mimo se valeči promet. Moški so nastopali v ulogah vršilcev ljudske kazni; ženske pa so upile, zmerjale ter kazale s prsti na šibane z glasnimi opazkami: »Evo vas, gadine krajnske (Zagorci pravijo obmejnimi Štajercem Krajnci), boste znali v drugič izmikati denar poštenim Hrvatom! Le lopni ga, Imbra, da ga vzame vrag, ker tat je lopov, ki kakor cigan ne spada na pošten sejma!« Še le to psovanje je poučilo Guzaja o hrvatskem običaju, da kar narod sam sodi ter kaznuje pri svežem zločinu zasačene. Ako bodo morali stati tovariši privezani do večera vsak na svojem lesenem križu, potem: adijo majka zemlja in pozdravljena večnost! Treba jih je za vsako ceno rešiti, toda kako, ker je bilo razljutenih ter maščevanja željnih hrvatskih batinašev kakor lista in trave. Ko je prehodil z največjo težavo sejmišče, ki je bilo natrpano živine ter raznolikega

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kano-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 379

Cepljene vinske trte nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptuj, žel. postaja Moškovci. Trte so vskladiščene pri načelniku Jan. Šegula v Hlaponcih, kjer se tudi dobijo sadna drevesa, posebno bobovec. Za trte zahtevajte cenik, ki je brezplačno na razpolago. Kratak naslov za pismo: Trsničarska zadruga, p. Juršinci. 303

Inserirajte!